

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (трети състав)

10 април 2008 година*

По дело С-265/06

с предмет иск за установяване на неизпълнение на задължения, предявен на основание член 226 ЕО на 16 юни 2006 г.,

Комисия на Европейските общности, за която се явяват г-н А. Сaeiros и г-н Р. Guerra e Andrade, както и г-жа М. Patakia, в качеството на представители, със съдебен адрес в Люксембург,

ищец,

срещу

Португалска република, за която се явява г-н L. Fernandes, в качеството на представител, подпомаган от адв. А. Duarte de Almeida, avocat,

ответник,

* Език на производството: португалски.

СЪДЪТ (трети състав),

състоящ се от: г-н А. Rosas, председател на състав, г-н U. Lõhmus, г-н J. Klučka, г-жа Р. Lindh (докладчик) и г-н Ал. Арабаджиев, съдии,

генерален адвокат: г-жа V. Trstenjak,
секретар: г-жа М. Ferreira, главен администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 7 ноември 2007 г.,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 13 декември 2007 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 С исковата си молба Комисията на Европейските общности иска от Съда да установи, че като забранява в член 2, параграф 1 от Декрет-закон № 40/2003 от 11 март 2003 г. (*Diário da República* I, серия А, № 59 от 11 март 2003 г.) поставянето на цветни покрития върху стъклата на моторните превозни средства, Португалската република не е изпълнила задълженията си по член 28 ЕО, член 30 ЕО, както и по членове 11 и 13 от Споразумението за Европейското икономическо пространство от 2 май 1992 г. (ОВ L 1, 1994 г., стр. 3, наричано по-нататък „Споразумението за ЕИП“).

Правна уредба

Общностна правна уредба

2. **Общностният законодател не е приел уредба относно цветните покрития, предназначени за поставяне върху стъклата на моторните превозни средства.**

3. **От друга страна, съществува общностна правна уредба относно типовото одобрение на предпазните стъкла на моторните превозни средства, поставени фабрично, с други думи — преди пускането в движение на превозните средства, по-специално относно оцветяването на стъклата. Тази правна уредба включва Директива 92/22/ЕИО на Съвета от 31 март 1992 година относно предпазните стъкла и материалите за изработка на стъкла за моторни превозни средства и техните ремаркета (ОВ L 129, стр. 11; Специално издание на български език, 2007 г., глава 7, том 2, стр. 123), изменена с Директива 2001/92/ЕО на Комисията от 30 октомври 2001 г. (ОВ L 291, стр. 24; Специално издание на български език, 2007 г., глава 7, том 8, стр. 132, наричана по-нататък „Директива 92/22“).**

4. **Съображение 3 и приложение II В от Директива 2001/92 препращат към Регламент № 43 на Икономическата комисия за Европа на Организацията на обединените нации, озаглавен „Единни предписания за типово одобрение на предпазните стъкла и за поставянето им в превозните средства“ (Е/ЕСЕ/324-Е/ЕСЕ/TRANS/505/Rev.1/Add 42/Rev.2, наричан по-нататък „Регламент № 43“).**

5. **Член 4 от този регламент предвижда, че що се отнася до предното стъкло, коефициентът на пропускане на светлината не трябва да бъде по-нисък от 75 %. За предпазните стъкла, различни от предното, които са разположени в**

предното зрително поле на водача, този коефициент трябва да бъде поне 70 %. Относно предпазните стъкла, разположени в задното зрително поле на водача, коефициентът на пропускане на светлината може да бъде по-нисък от 70 %, ако превозното средство е оборудвано с две външни огледала за обратно виждане.

Национална правна уредба

6 Член 2, параграф 1 от Декрет-закон № 40/2003 гласи:

„Забранява се поставянето на цветни покрития върху стъклата на автомобилите, които служат за превоз на пътници или стоки, с изключение на законоустановените стикери и непрозрачни неотразяващи светлината покрития върху товарните отделения на автомобилите за превоз на стоки.“

Досъдебна процедура

7 На 1 април 2004 г. Комисията изпраща на Португалската република официално уведомително писмо, в което приема, че като забранява в член 2, параграф 1 от Декрет-закон № 40/2003 поставянето на цветни покрития върху стъклата на моторните превозни средства за превоз на пътници или стоки, с изключение на законоустановените стикери и непрозрачни неотразяващи светлината покрития върху товарните отделения на автомобилите за превоз на стоки, и като не предоставя на Комисията текста на посочения декрет-закон в състояние

на проект, тази държава-членка не е изпълнила задълженията си по членове 28 ЕО, 30 ЕО, 11 и 13 от Споразумението за ЕИП, както и по член 8 от Директива 98/34/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 юни 1998 година за определяне на процедура за предоставяне на информация в областта на техническите стандарти и регламенти (ОВ L 204, стр. 37; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 23, стр. 207).

- 8 С писмо от 28 юни 2004 г. Португалската република отговаря на посоченото официално уведомително писмо.

- 9 Тъй като не приема за убедителен този отговор, на 22 декември 2004 г. Комисията изпраща мотивирано становище на Португалската република, с което я приканва да се съобрази с него в срок от два месеца, считано от получаването му.

- 10 В отговор на мотивираното становище, с писмо от 22 юли 2005 г. Португалската република съобщава, че възнамерява да отмени разпоредбата, забраняваща поставянето на цветни покрития върху стъклата на моторните превозни средства, т.е. член 2, параграф 1 от Декрет-закон № 40/2003.

- 11 Тя уведомява Комисията също, че по отношение на поставянето на цветни покрития върху тези стъкла се изготвя проект за технически правила, които да бъдат включени в законодателен инструмент. През декември 2005 г. съгласно Директива 98/34 на Комисията е предоставен проект за декрет, в който са установени въпросните правила.

- 12 Предвид това уведомление Комисията решава да се откаже от твърдението за нарушение във връзка с пропуса за уведомяване относно член 2, параграф 1 от Декрет-закон № 40/2003 в състояние на проект.
- 13 В замяна на това Комисията поддържа твърдението за нарушение във връзка с несъответствието на тази разпоредба с член 28 ЕО, член 30 ЕО, както и с членове 11 и 13 от Споразумението за ЕИП и на 16 юни 2006 г. предявява настоящия иск.

По иска

Доводи на страните

- 14 Комисията счита, че член 2, параграф 1 от Декрет-закон № 40/2003, който забранява поставянето на всички видове цветни покрития за филтриране на светлината върху предното стъкло и върху стъклата редом със седалките на пътниците на моторните превозни средства, на практика възпрепятства пускането на пазара в Португалия на цветни покрития, които са законно произведени и/или пуснати на пазара в друга държава-членка или в държава, която е страна по Споразумението за ЕИП, в нарушение на член 28 ЕО, член 30 ЕО, както и на членове 11 и 13 от Споразумението за ЕИП.
- 15 Всъщност според Комисията евентуалните заинтересовани — търговци или частни лица — няма да закупуват такива покрития, знаейки, че няма да могат да ги поставят върху стъклата на моторните превозни средства.

- 16 Комисията припомня, че съгласно приложимия по силата на Директива 92/22 Регламент № 43 предното стъкло и другите стъкла, разположени в предното зрително поле на водача, пред точка, обозначена като „колона Б“, трябва да имат коефициент на пропускане на светлината съответно най-малко 75 % и 70 %. Следователно тези стъкла биха могли да бъдат оцветени при условие, че посочените изисквания са изпълнени.
- 17 Освен това Комисията твърди, че по отношение на стъклата, разположени зад колона Б, не е предвиден никакъв коефициент на пропускане на светлината, когато тези стъкла не играят основна роля за видимостта на водача. На практика това означавало, че дадено моторно превозно средство може да бъде оборудвано зад тази колона с оцветени стъкла, които имат много нисък коефициент на пропускане на светлината, стига моторното превозно средство да притежава две външни огледала за обратно виждане.
- 18 По тази причина Комисията упреква Португалската република, че е забранила поставянето на всякакво цветно покритие върху предното стъкло и върху стъклата редом със седалките на пътниците в моторните превозни средства за превоз на пътници и стоки дори когато тези покрития позволяват коефициентът на пропускане на светлината да достигне минималните предвидени в Регламент № 43 стойности.
- 19 Комисията посочва, че в отсъствието на разпоредби за хармонизиране на общностно равнище държавите-членки действително могат да определят нивото на защита на безопасността на движението по пътищата, което считат за подходящо на тяхната територия, и да приемат мерки, целящи защитата на обществената сигурност. Комисията обаче счита, че Португалската република не е представила данни, даващи основание да се смята, че използването на

каквото и да е цветно покритие, независимо от неговия цвят и характеристики, по-специално във връзка с коефициента на пропускане на светлината, представлява риск за обществената сигурност и/или за безопасността на движението по пътищата. Спорната разпоредба не била нито необходима, нито съразмерна на преследваните цели.

- 20 Португалската република не оспорва посочените в исковата молба обстоятелства. В замяна на това тя изразява несъгласието си относно тълкуването, важноста и смисъла на определени обстоятелства.
- 21 На първо място, Португалската република поддържа, че Комисията не е следвало да предявява иск срещу нея, щом в досъдебната процедура тази държава-членка е съобщила, че пристъпва към изменение на своето законодателство в препоръчвания от Комисията смисъл. Според Португалската република проектът за изменение, за който Комисията е била уведомена, означава, че тази държава-членка е премахнала установената в член 2, параграф 1 от Декрет-закон № 40/2003 забрана.
- 22 По-нататък, като признава, че тази разпоредба представлява ограничение на свободното движение на стоки, Португалската република посочва, че тя при всички случаи е обоснована от целите за безопасност на движението по пътищата и за обществена сигурност.
- 23 Така Португалската република подчертава, че забраната има за цел да позволява на компетентните органи бързо да оглеждат вътрешността на моторните превозни средства отвън, без да е нужно да ги спират, за да проверяват, на първо място, дали се спазва задължителното използване на предпазен колан и на второ място, да идентифицират евентуални правонарушители за целите на борбата с престъпността.

- 24 На последно място, Португалската република не намира, че съществуват по-малко ограничителни способности, позволяващи да се осигури осъществяването на установените от нея цели за безопасност на движението по пътищата и за обществена сигурност. В това отношение тя отбелязва, че забраната за поставянето на цветни покрития върху стъклата на превозните средства не е пълна, а частична, в смисъл че не се прилага нито към товарните отделения на автомобилите за превоз на стоки, нито към различни от автомобилите превозни средства, каквито са например корабите.

Съображения на Съда

- 25 Следва да се напомни, че съгласно постоянната съдебна практика, в рамките на иск на основание член 226 ЕО наличието на неизпълнение на задължение трябва да се преценява с оглед на положението към момента на изтичането на срока, даден в мотивираното становище, а последващи промени не могат да се вземат предвид от Съда (вж. Решение от 17 януари 2002 г. по дело Комисия/Белгия, C-423/00, *Rescueit*, стр. I-593, точка 14 и Решение от 7 юни 2007 г. по дело Комисия/Белгия, C-254/05, *Сборник*, стр. I-4269, точка 39).
- 26 В конкретния случай обаче е безспорно, че към момента на изтичане на двумесечния срок, даден в мотивираното становище, Португалската република не е отменила член 2, параграф 1 от Декрет-закон № 40/2003, забраняващ поставянето на цветни покрития върху стъклата на моторните превозни средства. Обстоятелството, че впоследствие тази държава-членка е съобщила за проект за правна уредба, който не съдържа спорната разпоредба, не променя по никакъв начин съществуването на тази разпоредба към релевантния момент.

27 Поради това следва да се разгледа съответствието на посочената в точка 6 от настоящото решение разпоредба с изтъкнатите от Комисията разпоредби на общностното право и на правото на Европейското икономическо пространство.

28 Важно е да се отбележи, че Директива 92/22 урежда не цветните покрития, предназначени за поставяне върху стъклата на моторните превозни средства, а само стъклата, с които превозните средства са оборудвани фабрично, именно — тонираните стъкла.

29 В отсъствието на общностна хармонизация член 2, параграф 1 от Декрет-закон № 40/2003 следва да се разгледа в светлината на разпоредбите на Договора за ЕО относно свободното движение на стоки и на съответните разпоредби от Споразумението за ЕИП.

30 Тъй като последните са формулирани по почти идентичен начин като тези на Договора, посочените по-долу съображения, свързани с членове 28 ЕО и 30 ЕО, трябва да се разбират като приложими към съответните разпоредби от Споразумението за ЕИП, а именно към членове 11 и 13 от това споразумение.

— По съществуването на ограничение върху свободното движение на стоки

31 Съгласно постоянната съдебна практика всяка правна уредба на държавите-членки, която може пряко или непряко, действително или потенциално да

възпрепятства търговията в рамките на Общността, трябва да се приема за мярка с ефект, равностоен на количествени ограничения, забранени от член 28 ЕО (вж. по-специално Решение от 11 юли 1974 г. по дело *Dassonville*, 8/74, *Rescueil*, стр. 837, точка 5, Решение от 19 юни 2003 г. по дело *Комисия/Италия*, C-420/01, *Rescueil*, стр. I-6445, точка 25 и Решение от 8 ноември 2007 г. по дело *Ludwigs-Apotheke*, C-143/06, *Сборник*, стр. I-9623, точка 25).

32 В конкретния случай Португалската република признава, че предвидената в член 2, параграф 1 от Декрет-закон № 40/2003 забрана, отнасяща се до поставянето на цветни покрития върху предното стъкло и стъклата редом със седалките на пътниците на моторните превозни средства, ограничава пускането на пазара на тези продукти в Португалия.

33 Всъщност следва да се приеме за установено, че евентуалните заинтересовани — търговци или частни лица — практически нямат никакъв интерес да закупуват такива покрития, знаейки, че поставянето им върху предното стъкло и върху стъклата редом със седалките на пътниците в моторните превозни средства е забранено.

34 Единственото изключение от посочената в член 2, параграф 1 от Декрет-закон № 40/2003 забрана се отнася до поставянето на цветни покрития върху товарните отделения на моторните превозни средства за превоз на стоки и върху превозните средства, различни от автомобили.

35 Следователно спорната разпоредба засяга предлагането в Португалия на почти всички предназначени за поставяне върху стъклата на моторните превозни средства цветни покрития, законно произведени и предлагани на пазара в други държави-членки или в държави, които са страни по Споразумението за ЕИП.

36 От гореизложеното следва, че посочената в член 2, параграф 1 от Декрет-закон № 40/2003 забрана представлява мярка с равностоеен на количествени ограничения ефект по смисъла на член 28 ЕО и член 11 от Споразумението за ЕИП. Тази мярка е несъвместима с произтичащите от тези разпоредби задължения, освен ако не може да бъде обективно обоснована.

— По наличието на обосновка

37 Съгласно постоянната съдебна практика подобна мярка с равностоеен на количествено ограничение на вноса ефект може да бъде обоснована само с някое от изброените в член 30 ЕО съображения от обществен интерес или с някое от установените в практиката на Съда императивни изисквания (вж. по-специално Решение от 20 февруари 1979 г. по дело *Rewe-Zentral*, наречено „*Cassis de Dijon*“, 120/78, *Recueil*, стр. 649, точка 8), при условие че и в единия, и в другия случай тази мярка е в състояние да гарантира осъществяването на преследваната цел и не надхвърля необходимото за постигането ѝ (Решение от 8 май 2003 г. по дело *ATRAL*, C-14/02, *Recueil*, стр. I-4431, точка 64, Решение от 10 ноември 2005 г. по дело Комисия/Португалия, C-432/03, *Recueil*, стр. I-9665, точка 42 и Решение от 7 юни 2007 г. по дело Комисия/Белгия, посочено по-горе, точка 33).

38 В конкретния случай изложенияте от Португалската република основания се отнасят, от една страна, до борбата с престъпността в рамките на защитата на обществената сигурност и от друга страна, до контрола за спазване на задължителното използване на колан, който спада към сферата на безопасността на движението по пътищата. Борбата с престъпността и безопасността на движението по пътищата могат да съставляват императивни съображения от обществен интерес, обосноваващи наличието на препятствие за свободното движение на стоки (вж. относно безопасността на движението по пътищата Решение от 15 март 2007 г. по дело Комисия/Финландия, C-54/05, *Сборник*, стр. I-2473, точка 40 и цитираната съдебна практика).

- 39 Държавите-членки обаче трябва да докажат, че тяхната правна уредба може да гарантира осъществяването на такива цели и е съобразена с принципа на пропорционалност (вж. в този смисъл по-специално Решение от 20 септември 2007 г. по дело Комисия/Нидерландия, C-297/05, *Rescuil*, стр. I-0000, точка 76 и цитираната съдебна практика).
- 40 В това отношение Португалската република представя само един довод в подкрепа на спорната мярка, а именно че тя позволява да се осъществява незабавен контрол на вътрешността на моторните превозни средства само чрез наблюдение отвън.
- 41 Макар че посочената в член 2, параграф 1 от Декрет-закон № 40/2003 забрана изглежда наистина може да улесни такова наблюдение, поради което е годна за постигането на целите за борба с престъпността и за безопасност на движението по пътищата, от това не следва, че тя е необходима за постигане на тези цели и че не съществуват други, по-малко ограничителни способности за постигането им.
- 42 Въсъщност въпросният визуален контрол е само един от способите, с които разполагат компетентните органи в борбата с престъпността и с нарушенията във връзка със задължителното използване на предпазен колан.
- 43 Има още по-малко основание да се счита за доказано твърдението за необходимост от спорната мярка, след като в съдебното заседание Португалската република признава, че е разрешавала пускането на нейния пазар на моторни превозни средства, фабрично оборудвани с тонирани стъкла, в съответствие с предвидените от Директива 92/22 ограничения. Подобно на разглежданите цветни покрития обаче, тези тонирани стъкла могат да възпрепятстват всякаква визуална проверка на вътрешността на превозните средства, осъществена отвън.

- 44 Поради това — освен ако не се приеме, че по отношение на фабрично оборудваните с томирани стъкла моторни превозни средства компетентните органи се отказват да осигуряват борбата срещу престъпността и безопасността на движението по пътищата — налага се изводът, че тези органи следва да използват други методи за идентифициране на правонарушителите и на евентуалните нарушители на задължителното използване на предпазни колани.
- 45 Освен това Португалската република не доказва, че доколкото се отнася до всички цветни покрития, забраната е необходима за осигуряване безопасността на движението по пътищата и борбата срещу престъпността.
- 46 Всъщност както подчертава Комисията на съдебното заседание, цветните покрития обхващат широка гама, варираща от прозрачни до почти непрозрачни покрития. Това обстоятелство, което не е оспорено от Португалската република, предполага, че поне някои покрития, а именно тези с достатъчна степен на прозрачност, позволяват желаната визуална проверка на вътрешността на моторните превозни средства.
- 47 От това следва, че разглежданата забрана трябва да се счита за прекомерна и следователно — за несъразмерна по отношение на преследваните цели.
- 48 Предвид гореизложените съображения следва да се приеме за установено, че като забранява в член 2, параграф 1 от Декрет-закон № 40/2003 поставянето на цветни покрития върху стъклата на моторните превозни средства, Португалската република не е изпълнила задълженията си по член 28 ЕО, член 30 ЕО, както и по членове 11 и 13 от Споразумението за ЕИП.

По съдебните разноси

⁴⁹ По смисъла на член 69, параграф 2 от Процедурния правилник загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноси, ако е направено такова искане. След като Комисията е направила искане за осъждане на Португалската република и последната е загубила делото, тя следва да бъде осъдена да заплати съдебните разноси.

По изложените съображения Съдът (трети състав) реши:

- 1) **Като забранява в член 2, параграф 1 от Декрет-закон № 40/2003 от 11 март 2003 г. поставянето на цветни покрития върху стъклата на моторните превозни средства, Португалската република не е изпълнила задълженията си по член 28 ЕО, член 30 ЕО, както и по членове 11 и 13 от Споразумението за Европейското икономическо пространство от 2 май 1992 г.**

- 2) **Осъжда Португалската република да заплати съдебните разноси.**

Подписи